

országot szegény, de tisztességes nép lakja. Amerika lakói gazdagok, de mindegyikük rabló, zsvány, utonálló, vagy legalább is pénzért mindenre megvásárolható. Miután mi ebbe az agyonmagasztolt országba jutottunk, kötelességünknek tartjuk, hogy honfitársainkat megóvjuk ettől az Eldorádótól. Itt lehetetlen sok pénzt keresni, a munkasembernek csak nehéz dologban és rossz bánásmódban van része. Emellett a biztos halál lebeg folyton a szeme előtt. Az amerikai munkásnép legnagyobb része voltaképpen csak babbal, pieokkal, földi mogyoróval s olcsó csukrokkal táplálkozik. Ugy néznek ki, mint a grófok, de csak 5 cent van a zsebükben. Ez az ország a gonoszettek iskolája. Több embert gyilkolnak meg itt, mint a háborúban. És még ilyen rothadt nemzet békeszerzőként mer szerepelni. Valóban Európa minden művelt országát vigyázatra kell inteni ilyen tolatkodókkal szemben.

Hevessy Lajos.

Eddig tart amerikai lapársunk közlése, amelyhez csak azt a megjegyzést fűzzük, hogy a levélíró álneve alatt bizonyosan egy osztrák polgár lappang, aki így akar Amerikában ellenséges hangulatot teremteni a magyarok ellen.

Lipót király törvénytelen alapítványa. Brüsszelből táviratozzák, hogy a belga állam kényszerítve van, hogy egykori királyának minden pénzügyi tevékenységét pörrel támadja meg. Lipót király tudvalevőleg Kóburg várost is nagy alapítvánnyal ajándékozta meg, melynek az összege körülbelül 30 millió frank. Most kitűnik, hogy ez az ajándékozás nemcsak tarthatatlan jogilag, de az elajándékozott vagyon nagy része nem is volt a király tulajdona. Sok millió értékű Kongo-állambeli értékekről van szó. Amikor ugyanis Lipót király szerződésileg lemondott szuverénitási jogairól a Kongo-államban és az afrikai államból belga gyarmatokat csináltak, jogilag köteleztetett arra, hogy a Kongo-állam területén szerzett összes értékeit is szolgáltatassa át a belga államnak. Ehelyett a király a most felfedezett Kongo-értékeket egyszerűen elhallgattatta és végrendeletében Kóburg városának hagyományozta. A belga kormány ezzel szemben elhatározta, hogy ezeket az értékeket, mint jogos tulajdonát, visszaköveteli. Albert király jóváhagyta a kormánynak ezt a lépését.

A newyorki magyar menház működése. Newyorkból írják nekünk, hogy a Magyar Segélyegylet vezetése alatt álló Magyar Menház, melynek új otthonát 32 Pearl Street alatt november 20-án avatták fel, 1909-ik évi forgalmáról kimutatást készített. Eszerint a múlt év folyamán megfordult a házban 2346 férfi, 982 nő. Ezek közül munka szereztetett 104 férfinak, 402 nőnek. Utbaigazítást nyert és elkísérte 1014 személy. Hazautazott 340, önként távozott 1176 személy. Éjjeli szállást 9002 esetben nyújtottak, ezek közül 4972 esetben díj nélkül. Reggelit 8136 adagban, ezek közül 4102-öt ingyen. Ebédet és vacsorát 15,425 adagban szolgáltak ki, ezek közül 4972 esetben ingyen. A fenti számok minden beszédnél fényesebben igazolják a Magyar Menház jótékonyági működését.

Képviseleválasztás. Ugy látszik, hogy a képviseleválasztás közel lehet, mert az alkalmi zászlókereskedők gombamódra keletkeznek. Alkalmunk volt Magyarország legrégibb zászlógyárát látni, ahol tényleg a legjobb zászlót és jelvényt gyártják s ez a Rumbold-féle «Viktória» zászlógyár, mely már 1842. évben alakult és azóta üzemben van.

Bestiális férj. Temesvári levelezőnk írja, hogy a temesmegyei Rakoviczán községben borzalmas féltékenységi dráma játszódott le. Todoroszku János, tíz évig elég boldog családi életet folytatott feleségével, Zsukutz Ikonával. A múlt évben azonban a férj, minden alapos ok nélkül féltékenykedni kezdett és ettől fogva a családi perpatvarok napirenden voltak a háznál. Kedden a férj örült féltékenységi rohamában rátámadt a feleségére, összekötötte kezeit, lábait és egy éles konyhakéssel levágta az asszony orrát és felső ajkát, mire a nő az isszonyu kínoktól elkajult. Todoroszku ezután feloldotta a köteleket és elszökött hazulról.

A százéves berlini egyetem. A berlini egyetem az idén ünnepli meg fennállásának századik évfordulóját. Mint Berlinből jelentik, az em-

lékünnap október 10-én ünnepi istentisztelettel veszi majd kezdetét, utána pedig az egyetem új aulájában lesz a tulajdonképpeni ünnepély. Az ünnepi beszédet Schmidt berlini egyetemi tanár fogja mondani. Az ünnepély egészben három napra fog terjedni és az állatkertben rendezendő kerti ünnepélyvel fog véget érni. Az ünnepélyre meg fogják hívni a világ összes egyetemeit. Ez alkalomból egy diszmunkát is fognak kiadni, amely az egyetem történetét fogja tárgyalni.

Rémület egy postahivatalban. Szászrégenből írják: Folyó hó 21-én a szászrégeni postahivatalban eltűnt egy tízezer koronás ajánlott levél, amely Budapestre érkezett egy helybeli cég címére. A postahivatalban az eltűnt küldemény nagy rémületet okozott, amit még növelt az a körülmény, hogy a kutatás alkalmával a kéményben elrejtve két, a postafőpénztár szekrényébe pontosan beleillő kulcsot találtak. Éjfél tizenkét órakor azonban egy postatiszt megtalálta az eltűnt küldeményt a telefonfülké falában. A vizsgálata Ondrei dr. posta- és távírdigazgatósági titkár Kolozsvárról Szászrégenbe utazott.

Eulenburg herceg harmadik leánya. Berlinből jelentik, hogy Eulenburg Fülöp herceg legidősebb leányát, Eulenburg Alexandrina grófnőt eljegyezte gróf Schwerin Eberhard. A vőlegénynek a hesseni Friedelhausen és Nordeck körül vannak hitbizományi birtokai és régebben a pekingi német követség attachéja volt. A menyasszony, aki jelenleg harmincz éves, két évvel idősebb vőlegényénél. Érdekes, hogy a grófnőnek mind a két nővére rangján aluli egyénhez ment férjhez: Auguszt grófnő Jarolyinekhez, a herceg titkárához, Viktória grófnő pedig Haas-Heye Ottó brémai festőművészhez.

Az elfuserált igazságügyi palota. Azt tartja a római néphumor, hogy Rómában, az örök városban minden vállalkozás lejtőre jut az örök huzavona következtében. Ebből a szempontból az igazságügyi palota is hamisítatlan római alkotás. Ennek az épületnek hosszú, szomorú története van; abból a pénzből, melyet csak a különféle vállalkozó cégekkel folytatott perek fölemésztettek, már csinos kis palotát lehetett volna építeni. 1883-ban írták ki az első pályázatot s csak dekorációkra nyolcz milliót irányoztak elő; később meggyeztek abban, hogy az épület összes költsége 27 millió lesz; a pénzt azonban a valóságban csak evokanállal adogatták, úgy, hogy az építést részletenként vállalkozóknak kellett kiadni. Minden ily vállalkozás pert vont maga után, amelyben csaknem mindig az állam huzta a rövidebbet. Midőn az épület félig kész volt, kitűnt, hogy nem elég erős az alapozás arra, hogy elbírja a tervezett magas felépítményt. Az épület ugyanis közel fekszik a Tiberishöz, melynek partján folyton szakgatja az ár. A palotát tehát egy emelettel alacsonyabbra kellett építeni; a költségek azonban csodálatosképpen egyre szaporodtak. Szerencsésen elérték már a 40 milliót és a gunyos megjegyzések csak úgy röpködtek; a gunyolódás azonban akkor érte el tetőpontját, amikor elkészültek a belső díszítésekkel, mielőtt a vízvezeték s a villamosvilágítás munkálataihoz hozzáfogtak volna. Most már végre annyi huzavona után elkészült a palota, — de nincs köszönet benne. Boszusan mondogatják, hogy az épület nem felel meg a rendeltetésének, mert egyetlen nagy terem sincs az őrási palotában.

Házasság. Tolnai István és Rademacher Frygga január 23-án, a VI. kerületi anyakönyvvezető előtt házasságot kötöttek.

Küzdelem a jegygyűrűért. Newyorkból írják: A családi élet szentségének amerikai hívei és védelmezői mindinkább növekedő aggodalommal látják, hogy a modern amerikai nők túntetőleg mellőzik a jegygyűrűt. Az új generáció elegáns fiatal hölgyei a jegygyűrű divatját elavultnak s a férjtől való függés jelének tartja. Ezéles körben lábrakapott nézetért a suffragetteket vádolják, de ezek minden ilyen vádat a leghatározottabban utasítanak vissza. Miss Mary Donelly, a suffragettek nemzeti ligájának a titkára felháborodással jelentette ki:

— A legnagyobb ostobaság és helytelenség lenne, ha a jegygyűrű viselésével felhagynának az embe-

rek s mindazok, akik ezt megteszik, csak hiúságuknak és nem lelki függetlenségüknek adják a bizonyítékát.

A jegygyűrűnek az ékszerészek is a védelmére kelnek. A jegygyűrű divatja ugyanis csaknem évről-évre változik, még pedig úgy, hogy folyton változik. A régi nehéz és vastag jegygyűrűket manapság már hiába keressük Amerikában, mert kimentek a divatból. Az újfajta jegygyűrűknek már a külseje is azt a benyomást teszi, hogy nincsenek hosszú használatra készítve, mint a régi jó idők jegygyűrűi.

Elfogott katonaszökevény. A minap bejelentették a főkapitányságon, hogy Hárer Károly első honvédhuszárezredbeli közlegény e hónap 23-án megszökött az ezredétől. A rendőrség nyomozta s az éjszaka Szabó VII. János rendőr a Párkány-utca 1429. számú házban kinyomozta és letartóztatta. A szökött huszárt átadják a katonai hatóságnak.

A párisi tingli-tanglik erkölcsös műsora. Párisból írják, hogy a francia főváros varieté-színpadjainak és énekes-kávéházainak személynéje valóságos forradalmi mozgalmat indított a tulajdonosok ellen. A zenészeknek, karmestereknek és lírai művészeknek három, ugynevezett «sárga»-szindikátusa gyűlést tartott, amelyben arról tanácskoztak, miképpen lehetne egy minimális bérösszeget megállapítani és a hangverseny-ügynököket lejáratni. A gyűlés fontosságára való tekintettel, a zenészek, művészek, kóristák, színészek, táncosok, gépészek és más alkalmazottak «vörös»-szindikátusait is meghívták és ezek szép számmal képviseltették magukat. Eleinte úgy látszott, hogy a «vörösek» és «sárgák» között heves összejáratásra kerül a sor, de a két párt teljesen egyetértő álláspontra helyezkedett, mikor a «vörösek» egyik képviselője, Antonin, a legszorgosabb bírálat alá vette az énekes-kávéházak pornografiáját, amely már annyira megy, hogy a tulajdonosok minden, erkölcsileg teljesen züllött énekesnőt nagyon csekély, 2—3 franknyi napi bérrel alkalmaznak, s mivel tőlük azt követelik, hogy drága ruhákban jelenjenek meg a színpadon, azért ezek erkölcsstelen uton kénytelenek mellékes keresetre szert tenni. Ennek, valamint a zugügy-kereskedésnek is véget kell vetni, mert ezek leánykereskedéssel foglalkoznak. Ezután a szocialista Montéhus szólalt fel és azt javasolta, hogy az általános munkásszövetséggel szolidaritást vállaljanak. Kiváncsún tartja, hogy az igazgatóktól követelik, hogy az énekesnőknek tisztességes megélhetést biztosítsanak, mert ellenkező esetben a zenészek és gépészek sztrájkba lépnek. Révost, a «vörösek» főtitkára megemlítette, hogy Clémenceau miniszterelnök a varietékben eltöltött tájnyerőzést, ami jó alkalom arra, hogy az igazgatókat a rendes fizetés megadására kényszerítsék. Végül ismét Antonin szólalt fel és kijelentette, hogy a «vörösek» és «sárgák», egymást megértve, fuzionálni fognak terveik megvalósítása érdekében. Azt hiszi, hogy ezzel az erkölcssteleniséget terjesztő énekes-kávéházak napja egyszermindenkorra leáldozott. Beszédét mindkét párton zajos tetszéssel fogadták. A gyűlés végén egy színész olyan szenzációs kijelentést tett, amely az összes jelenlevőket fellelkesítette. Elmondta, hogy az emberszeretetről híres Bonjeau állítólag fél milliót szánt a régi szervezeti «Café-concert»-ek visszaállításának a költségeire, amelyeket maguk az énekesek és énekesnők igazgatnak és amelyeknek szolid, családi műsoruk legyen.

Feltört levélgyűjtőszekrény. Az éjszaka az Alkotmány-utca 16. számú ház falán lévő levélgyűjtőszekrényt valaki feltörte és az ebebe volt leveleket ellopva. A tolvaj nyomozza a rendőrség.

Halál az utcán. Ma délután a Klauzál-téren összeesett egy 60—65 év körüli munkás-külső ember. Mire a mentők kiértek hozzá, meghalt. Az ismeretlen aggasztóan holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Öngyilkos urilány. Megirtuk tegnap, hogy a Múzeum-kertben egy ismeretlen urileány mellbörtölte magát és meghalt. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos Mátyás Ernő székesfővárosi mérnök 24 éves Adél nevű leánya, aki tegnap délután távozott el szüleinek Gellérthegy-utca 19. szám alatti lakásáról. Távozása előtt levelet írt Pál nevű orvostanhallgató fivérének s ebben azt írta, hogy azért lesz öngyilkos, mert meghasonlott önmagával. Az öngyilkos leány ridiküliében egy villamos-jegyet találtak, amelyre czeruzával csak ennyit volt feljegyezve: «Kálmán, imádkozzál értem!» Szülei nem tudják, hogy miért lett öngyilkos.